

Kuparisaari

Euroopan Unioni ei hyväksy jäsenikseen maata, jolla on rajakiista tai joku muu väkivaltaan mahdollisesti johtava ongelma naapurinsa kanssa. Ehdokasmaa pakotetaan sopimaan kiistansa. Tämä näyttää nyt toimivan Makedoniassa, jolle on löytymässä uusi nimi.

Euroopan Unioniin kuuluu kuitenkin maa, jonka kohdalla pyhää periaatetta rikottiin räikeästi. Se maa on Kyproksen tasavalta, joka kattaa kaksi kolmasosaa Kyproksen saaresta. Maa itsenäistyi Britanniasta vuonna 1960. Turkki ei ole sitä tunnustanut.

Tunnustukset menevät kuitenkin tasan, koska Kyproksen saaren pohjoisosasta on muodostettu Pohjois-Kyproksen turkkilainen tasavalta, jonka taas on tunnustanut vain Turkki. Pohjois-Kyprosta ei ole hyväksytty mihinkään kansainväliseen yhteisöön, ei edes euroviisuihin.

Itsenäistymisen jälkeen kreikkalais- ja turkkilaisväestö kävivät sotaa kolmisen päivää. Kahakka voidaan luokitella sodaksi, koska uhreja tuli yli tuhat. Tilanne rauhoittui joksikin aikaa YK:n joukkojen turvin.

Kreikan sotilaiden vallankaappaus pelästytti Turkin, ja se miehitti Kyproksen saaren pohjoispuolen. Myöhemmin siitä muodostettiin ”itsenäinen” valtio, joka asiallisesti on vain Turkin maakunta. Saarta jakavan vihreän linjan ylitys on nykyään helppoa. Autoilijoita vaan sapettaa ylimääräinen ”vakuutusmaksu”, joka on silkkaa Turkin harrastamaa rahastusta.

Pohjois-Kypros kituu eristyneenä. Sen bruttokansantuote on vain viidennes etelän vastaavasta. Pohjoinen on täysin riippuvainen Turkin talousavusta, koska se ei voi harjoittaa normaalia kansainvälistä kansakäymistä. Sinne ei voi edes lentää suoraan.

Kyproksen kreikkalaiset osaavat hyvin englantia, ja heitä on helppo haastatella. Turkkilaiset julistetaan ensin pahimmiksi barbaareiksi. Kreikkaa ihannoidaan huolimatta maan talouskurimuksesta. Venäläiset uusrikkaat valloittavat nyt Kyproksen saarta, mikä aiheuttaa enenevää närää.

Monen mielestä syypäitä saaren ahdinkoon eivät kuitenkaan ole kreikkalaiset eivätkä turkkilaiset vaan yllättäen – britit. Kuinka paljon vihan siemeniä tämä entinen imperiumi onkaan kylvänyt eri puolille maailmaa. Kynittyään saaren puhtaaksi kuparista britit poistuivat ja jättivät kaiken rempalleen. Ottivat kuitenkin itselleen pari sotilastukikohtaa parhailta paikoilta.

Kyproksen perinteisestä rikkaudesta kuparista on enää vain muistot jäljellä. Maa elää nyt palveluista, joista tärkeimmät ovat turismi, rahoitus, laivojen mukavuusliputus ja kiinteistökeinottelu. Vienti on mitätöntä, pääasiassa hedelmiä ja vaatteita.

Saaren ilmasto on mitä ihanteellisin aurinko- ja tuulivoiman tuotannolle. Kyproksessa maksetaan kuitenkin Euroopan kalleinta hintaa ulkomaisten yhtiöiden tuottamasta sähköstä.

Kyproksen talous oli ajautua Kreikan kaltaiseen katastrofiin, mutta onneksi keinottelijat, etupäässä venäläiset pantiin maksumiehiksi. Tosin mahtavimmat oligarkit ehtivät imeä pääosan rahoistaan pois – brittiläisten pankkien avustuksella, kuinkas muuten.

Kypros on kuiva ja puista puhtaaksi hakattu saari. Aurinkoa ja lämpöä riittää läpi vuoden. Kun pysyy kaukana turistipaikoista, hintataso on todella halpa, tuskin puoltakaan Suomesta. Ison paikallisen lapinkullan saa kahdella eurolla. Matkustamalla busseilla pääsee lähes ilmaiseksi kiertelemään ja kokemaan.

Koska kuitenkin lomailemme, miksipä emme Kyproksessa. Sinne pääsee helposti. Näin tuemme pyyteettömästi pientä kansaa, joka kärvistelee isompien puristuksessa.